

TRAUKSMES CELŠANA UN TRAUKSMES CĒLĒJU AIZSARDZĪBA

PĀRSKATS PAR
2025. GADU

Valsts kanceleja
Rīga, 2026

Satura rādītājs

Trauksmes celšana, vēršoties kompetentajās institūcijās	3
Trauksmes cēlēju aktivitāte	3
Iesniegumu skaits	3
Ziņojumu iesniegšanas veidi.....	5
Trauksmes cēlēju ziņojumu skaits.....	5
Trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšana	7
Trauksmes celšanas jomas.....	11
Trauksmes cēlēju kontaktpunkta darbība	13
Trauksmes celšanas tīmekļvietnes attīstība.....	15
Iekšējo trauksmes celšanas sistēmu darbība	15
Izpratnes veicināšana un mācības	16
Starptautiskā konference "Drosme ziņot: trauksmes celšana kā mehānisms sabiedrības interešu aizsardzībai".....	16
Konference "Redzi. Dzirdi. Runā: trauksmes celšanas mehānisms šodien un rīt"	16
E-kurss "Trauksmes celšana"	17
Trauksmes cēlēju aizsardzība	18
Konsultācijas par tiesību aizsardzību	18
Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība trauksmes cēlējiem	18
2025. gada tiesvedības, kurās pieminēts Trauksmes celšanas likums	20
Administratīvā atbildība trauksmes celšanas jomā	22
Trauksmes celšanas sistēmas Latvijā izvērtējumi.....	22
Sadarbība Eiropas Savienības ietvaros	24
Dalība NEIWA tīklā	24
Trauksmes celšanas likuma grozījumu izstrāde	25
Secinājumi.....	26

Trauksmes celšana, vēršoties kompetentajās institūcijās

[Trauksmes celšanas likums](#) paredz vairākus mehānismus trauksmes cēlēja ziņojuma iesniegšanai, tostarp iespēju vērsties kompetentajā institūcijā jeb tajā publiskajā institūcijā, kura normatīvajos aktos ir noteikta par kompetento institūciju to jautājumu risināšanā, par ko ziņo trauksmes cēlējs.

Kompetentās institūcijas var būt dažādas valsts institūcijas – par konkrētu jomu atbildīgā iestāde, tiesībsardzības iestāde vai hierarhiski augstāka iestāde. Piemēram, par pārkāpumiem padotības iestādēs iespējams celt trauksmi nozares ministrijā, par pārkāpumiem ārstniecības iestādēs – veselības aprūpes uzraudzības iestādēs, par pārkāpumiem nodokļu jautājumos – Valsts ieņēmumu dienestā, par korupciju – Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojā.

Kompetento institūciju un to kontaktpersonu trauksmes celšanas jautājumos saraksts ir pieejams tīmekļvietnē www.trauksmescelejs.lv/kur-celt-trauksmi.

2026. gadā Valsts kanceleja ir apkopojusi datus par trauksmes cēlēju ziņojumiem, ko laikposmā no 2025. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim saņēmušas kompetentās institūcijas.

Trauksmes cēlēju aktivitāte

Iesniegumu skaits

2025. gadā iesniegumus, kas noformēti kā trauksmes cēlēju ziņojumi, saņēmušas **48 kompetentās institūcijas** – 11 ministrijas, 10 pašvaldības, kā arī 27 valsts pārvaldes, tiesībsardzības vai neatkarīgās institūcijas.

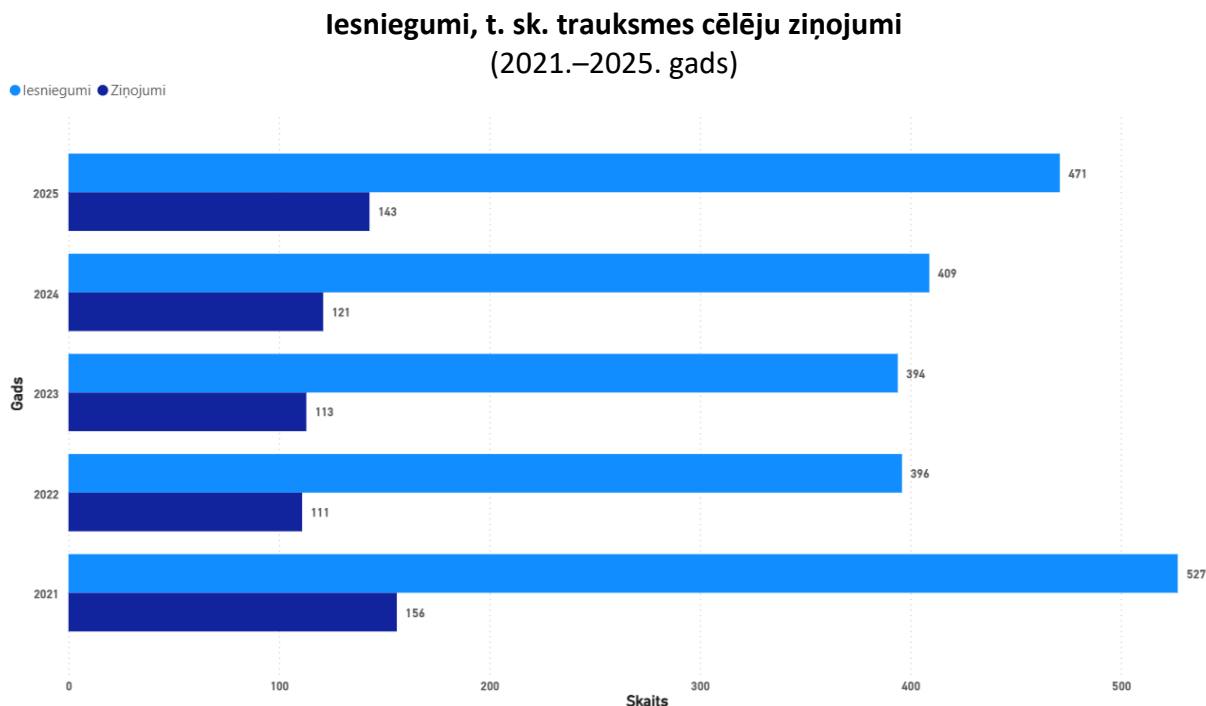
2025. gadā kompetentās institūcijas kopumā saņēmušas **471 iesniegumu**, kas ir par 15 % vairāk nekā 2024. gadā.

Trauksmes cēlēju skaits var būt lielāks nekā iesniegumu skaits. Trauksmes cēlēja ziņojumu var iesniegt viena vai vairākas fiziskās personas kopīgi, ja katra persona ir guvusi informāciju par iespējamo pārkāpumu un ceļ trauksmi, balstoties uz savu pieredzi.

Iesniedzot trauksmes cēlēja ziņojumu, katra fiziskā persona norāda savu vārdu, uzvārdu, kā arī apliecina sniegto informāciju ar parakstu.

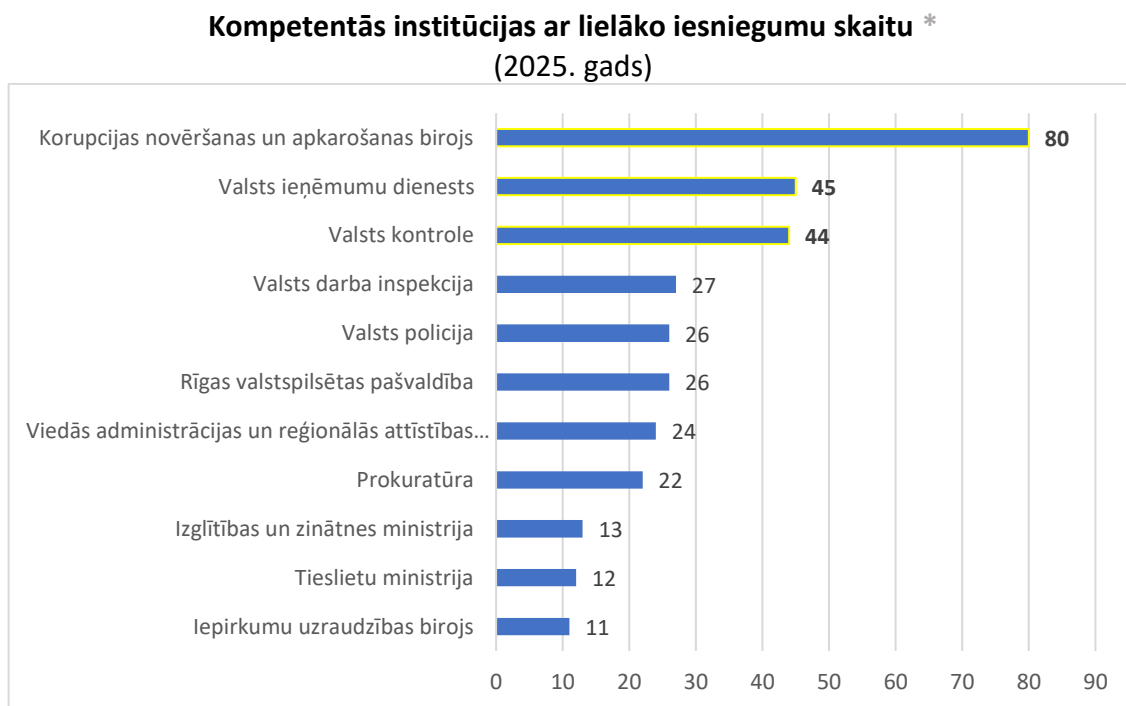
1. attēls

Avots: Valsts kanceleja

Visvairāk iesniegumu 2025. gadā saņēma **Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs** (turpmāk – KNAB) (**80** iesniegumi), Valsts ieņēmumu dienests (45 iesniegumi), **Valsts kontrole** (**44** iesniegumi, tostarp ieskaitīti arī anonīmi iesniegumi) un **Valsts darba inspekcija** (27 iesniegumi). Vēl pēdējos trijos gados daudz iesniegumu saņēmušas arī Valsts policija un Rīgas valstspilsētas pašvaldība.

3. attēls

* Kompetentās institūcijas, kuras saņēmušas vairāk nekā 10 iesniegumus, kas bija noformēti kā trauksmes cēlēju ziņojumi.

Ziņojumu iesniegšanas veidi

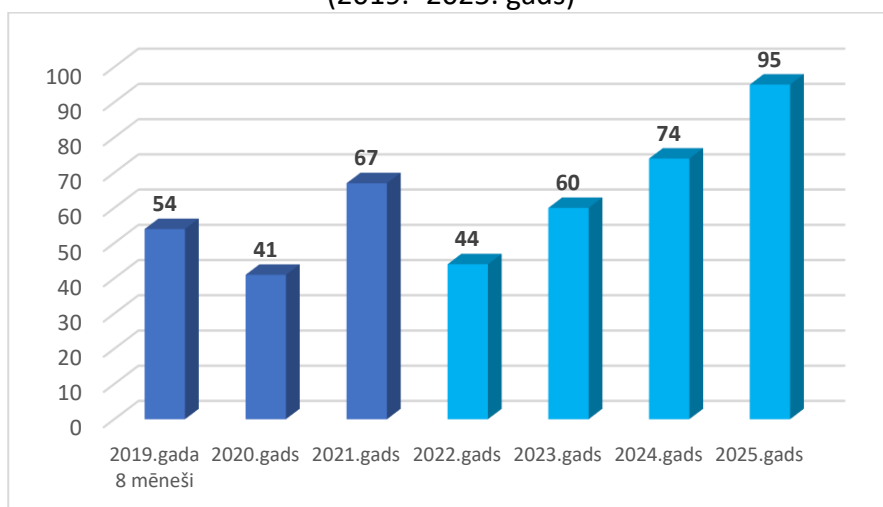
2025. gadā kompetentās institūcijas **341** iesniegumus jeb **72 %** saņēmušas uzreiz no personām, kas vēlējušās celt trauksmi, bet **130** iesniegumu jeb **28 %** tām pārsūtīja citas kompetentās institūcijas vai Trauksmes cēlēju kontaktpunkts. Laikā, kopš ir pieņemts Trauksmes celšanas likums, šis sadalījums ir bijis līdzīgs no gada uz gadu, tikai 2025. gadā nedaudz audzis starp institūcijām pārsūtīto iesniegumu skaits.

Secināms, ka **vairāk nekā divas trešdaļas iedzīvotāju uzreiz pareizi izvēlas kompetento institūciju**, tādējādi ziņām par pārkāpumu uzreiz nonākot tur, kur uz tām var reaģēt. **Trešo daļu nepieciešams pārsūtīt pēc piekritības**, kas tomēr liecina, ka ne visu kompetento institūciju atbildības sabiedrībā ir saprotamas.

Turpina pieaug interese iesniegt trauksmes cēlēju ziņojumus tiešsaistē. 2025. gadā vienotajā trauksmes celšanas tīmekļvietnē www.trauksmescelejs.lv tika iesniegti jau 95 trauksmes cēlēju ziņojumi. **Tas ir lielākais skaits vienā gadā kopš tīmekļvietnes izveidošanas.** Turklāt <http://www.trauksmescelejs.lv/> pēdējos četros gados ik gadus pieaug www.trauksmescelejs.lv iesniegto ziņojumu skaits. 2025. gadā tīmekļvietnē www.trauksmescelejs.lv par pārkāpumiem visbiežāk tika ziņots KNAB, Valsts darba inspekcijai un Valsts ieņēmumu dienestam.

2. attēls

Tīmekļvietnē *trauksmescelejs.lv* iesniegtie trauksmes cēlēju ziņojumi
(2019.–2025. gads)

Trauksmes cēlēju ziņojumu skaits

Atbilstoši Trauksmes celšanas likumam kompetentā institūcija sākotnēji vērtē katra iesnieguma atbilstību trauksmes celšanas pazīmēm.

Pazīmēm atbilstošie iesniegumi tālāk tiek skatīti kā trauksmes cēlēja ziņojumi.

2025. gadā bija **143 atzīti trauksmes cēlēju ziņojumi** jeb aptuveni trešā daļa no 471 iesniegumiem. Salīdzinoši 2024. gadā par trauksmes cēlēju ziņojumiem tika atzīts 121 iesniegums. Tādējādi 2025. gadā bija par 18 % vairāk atzīto trauksmes cēlēju ziņojumu.

Kopumā kā trauksmes cēlēju ziņojumi jau sākotnēji noformēti 142 iesniegumi, bet 1 bija vispārīgā kārtā saņemts iesniegums, kas tika pārkvalificēts par trauksmes cēlēja ziņojumu, jo pēc būtības atbilda, tādējādi nodrošinot lielāku iesniedzēja identitātes aizsardzību.

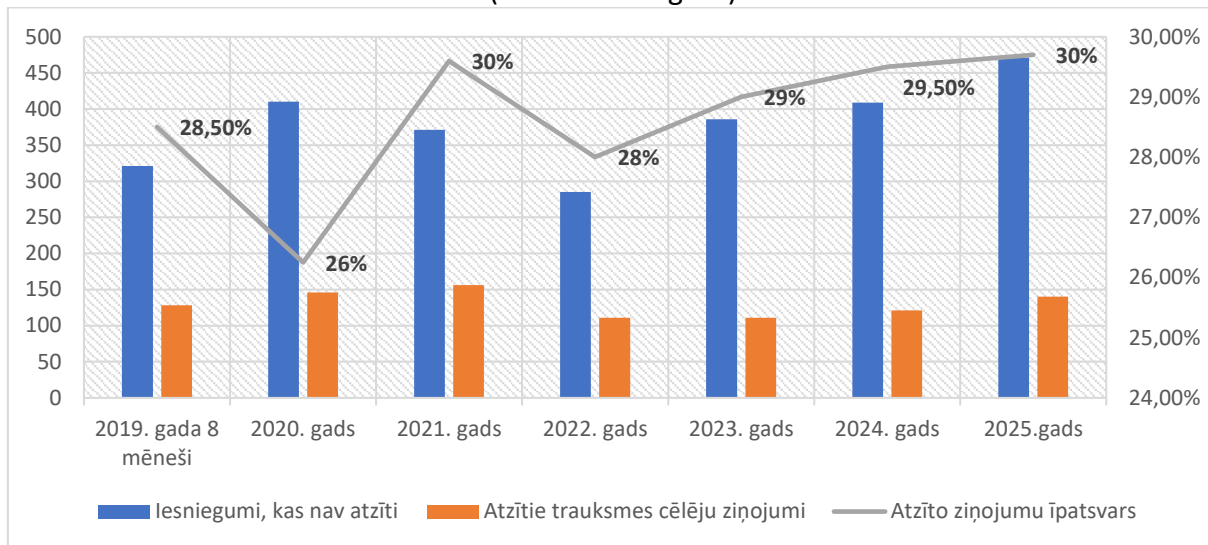
4. attēls

Institūcijas ar lielāko atzīto trauksmes cēlēju ziņojumu skaitu (2025. gads)

Ik gadu aptuveni divas trešdaļas iesniegumu nav atbilstoši (netiek atzīti), un tikai ap 30 % no saņemtajiem iesniegumiem iegūst trauksmes cēlēju ziņojuma statusu. 2025. gadā netika atzīti par atbilstošiem **314** iesniegumi. 2024. gadā tādi bija **275** iesniegumi, 2023. gadā – 245 iesniegumi. 2025. gadā tādās kompetentajās institūcijās kā KNAB, Valsts kontrole, Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija un Valsts ieņēmumu dienests bija liels neatzīto iesniegumu skaits, proti, tie iesniegti kā trauksmes cēlēju ziņojumi, taču izskatot secināts, ka neatbilst trauksmes cēlēja pazīmēm, piemēram, iesniedzēja juridiska persona, nebija saistīti ar darbu, iesniegti anonīmi u.tml. Par šādu lēmumu personu informē un iesniegumu izskata vispārējā kārtībā.

**Atzīto trauksmes cēlēju ziņojumu īpatsvars
(2019.–2025. gads)**

Turpmāk apkopoti dati par 2025. gadā trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšanu kompetentajās institūcijās – par ziņojuma izskatīšanas veidu, rezultātu un jomām.

Trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšana

Pamatojoties uz trauksmes cēlēju ziņojumiem, uzsākti 9 administratīvo pārkāpumu procesi. Disciplinārlietu skaits 2025. gadā ir audzis. 2025. gadā, izvērtējot informāciju trauksmes cēlēju ziņojumos, kompetentās institūcijas uzsāka 5 disciplinārlietas. Tāpat ir uzsākti 2 kriminālprocesi.

Citos gadījumos, lai izskatītu trauksmes cēlēja ziņojumu, ir veiktas uzraugošo, kontrolējošo un revīzijas institūciju pārbaudes, dienesta pārbaudes, augstākas iestādes pārbaudes vai cita veida darbības, piemēram, izveidota komisija ziņojuma izskatīšanai, notikusi minētās informācijas dokumentāra pārbaude vai citas darbības atkarībā no ziņojuma satura.

Trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšanu kompetentā institūcija var veikt viena pati vai kopīgi ar citām kompetentām institūcijām. 2025. gadā bijuši piemēri, kad ziņojumus kopīgi izskata ministrija un padotības iestāde vai divas uzraudzības iestādes katra savā nozarē, parādot trauksmes cēlēju ziņojumu pārnozārisko raksturu un dodot stimulu sadarbībai valsts pārvaldē.

Trauksmes cēlēju ziņojumu IZSKATĪŠANAS VEIDI
(2023.–2025. gads)

Trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšanas veidi	2025. gadā	2024. gadā	2023. gadā
Kriminālprocess	2	3	4
Administratīvā pārkāpuma process	9	17	13
Disciplinārlieta	5	4	0
Uzraudzības, kontroles vai revīzijas institūciju pārbaudes	24	18	38
Citas darbības (dokumentu pārbaude, informācijas pieprasījums, klātienes pārbaude, resoriskā pārbaude, dienesta pārbaude, pārbaude saistībā ar kompetentās institūcijas atteikumu u. c.)	77	86	53
Trauksmes cēlēja informācijas iekļaušana esošajā lietā	1	0	10

Ziņojumu izskatīšanas iznākums ir atkarīgs no pārkāpuma veida un pārbaudes veida – tie var būt ieteikumi, uzlabojumi, atbildības izvērtēšana vai sods par pārkāpumu. 2025. gadā audzis to gadījumu skaits, kad sniegti ieteikumi uzņēmumiem vai iestādēm, kā arī tie gadījumi, kad veikti uzlabojumi trauksmes cēlēja norādītajā jautājumā, parādot trauksmes cēlēju preventīvo ieguldījumu.

Pamatojoties uz trauksmes cēlēju ziņojumiem, vidēji gadā ir ap 10 pabeigtu administratīvo pārkāpumu procesu. Salīdzinoši 12 gadījumos piemērota atbildība, bet 14 gadījumos konstatēts tiesību normu pārkāpums. Pēdējos divos gados, būtiski pieaudzis konstatēto ētikas vai profesionālo normu pārkāpumu skaits.

Nostiprinās trauksmes celšanas preventīvā loma, uzlabojot pārvaldību un tiesiskumu.

Trauksmes cēlēji, norādot uz trūkumiem un riskiem, veicina procesu pilnveidi un attīstību, kā arī sabiedrībā vājāko grupu aizsardzību.

Trauksmes cēlēju ziņojumu IZSKATĪŠANAS IZNĀKUMS
(2023.–2025. gads)

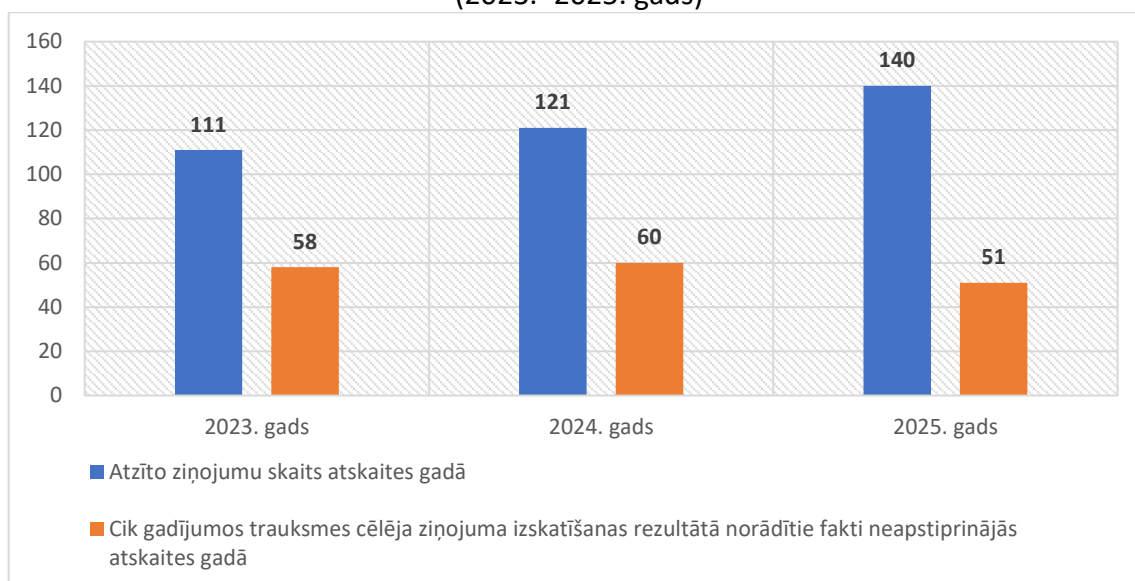
Trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšanas iznākums	2025. gads	2024. gadā	2023. gadā
Kriminālprocess nodots nākamajai instancei	0	0	0
Pabeigti administratīvo pārkāpumu procesi	11	12	12
Pabeigta disciplinārlieta	5	3	0
Piemērota atbildība (uzlikts sods)	12	19	9
Konstatēts tiesību normu pārkāpums	14	21	10
Konstatēts ētikas vai profesionālo normu pārkāpums	6	5	1
Novērsti pārkāpumi/atrisināta trauksmes cēlēja norādītā problēma	14	19	9
Veikti uzlabojumi trauksmes cēlēja norādītajā jautājumā	17	15	5
Ieteikumi uzņēmumam/iestādei	17	18	14
Pārsūtīts izvērtēšanai citai institūcijai	21	9	14
Norādītie fakti pārbaudē nav apstiprinājušies	51	60	58

2025. gada dati parāda, ka 16 gadījumos ir pabeigti administratīvo pārkāpumu procesi vai disciplinārlietas, 14 gadījumos konstatēts tiesību normu pārkāpums un 12 gadījumos ir piemērots sods. Vairākos gadījumos trauksmes cēlēja ziņojumā konstatēti ētiska rakstura pārkāpumi.

2025. gadā mazinājies gadījumu skaits, kad pārbaudes rezultātā trauksmes cēlēja norādītais neapstiprinās. Ja 2024. gadā tas bija pusē gadījumu, 2025. gadā fakti neapstiprinājās 51 gadījumā (no 143 trauksmes cēlēju ziņojumiem).

Gadījumu īpatsvars, kad trauksmes cēlēju norādītie fakti neapstiprinās (2023.–2025. gads)

Izvērtējot **trauksmes cēlēju ziņojumu ietekmi**, konstatējams, ka trauksmes cēlji veicinājuši pārmaiņas dažādos sektoros un dzīves jomās. Saņemtie ziņojumi parāda trauksmes celšanas sistēmas plašo diapazonu un trauksmes cēlēja iniciatīvas nozīmi.

2025. gadā trauksmes cēlji primāri vērsuši uzmanību uz pārkāpumiem publiskajā sektorā, tostarp iespējamiem pārkāpumiem amatpersonu darbībā un publisko līdzekļu izlietojumā vai darbības saimnieciskumā, ieskaitot amatpersonu rīcības ētiskumu, publiskos iepirkumus, publisku ēku būvniecību, amata konkursu norisi, norises izglītības, labklājības un veselības jomā, kā arī sistēmiskas pārvaldības problēmas. Virkne ziņojumu skāra arī privāto sektoru un uzņēmējdarbības un ražošanas vidi, kur trauksmes cēlji vērš uzmanību uz nodokļu nomaksas, darba laika jautājumiem vai signalizē vides piesārņojuma riskus. Trauksme tiek celta sociālās, veselības un bērnu tiesību jomas jautājumos, parādot trauksmes cēlēja lomu, iestājoties par vājāko sabiedrības locekļu interesēm.

2025. gadā izskatīti gan ziņojumi, kurus iesniedza personas vadošos amatos, gan ziņojumi par vadošu amatpersonu iespējamiem pārkāpumiem, parādot gan trauksmes cēlēja drosmi, gan to, ka ikviens neatkarīgi no amata var celt trauksmi.

Raksturīgi, izmantojot trauksmes celšanas mehānismu, ziņot par atlīdzības, personālvadības un savstarpējo attiecību jautājumiem darba vietā (piemēram, atlīdzības noteikšana, nodarbināto novērtēšana, darba organizācija, darba apjoms, mobings un bosings). Tāpat ir ziņojumi par darba laiku vai darba drošības neievērošanu ražotnē vai kādu rīcību, kad no ražotnes vidē tiek novadīti neattīrīti ražošanas notekūdeņi, tā trauksmes cēlējam palīdzot novērst potenciālu infekcijas risku, kas var skart plašāku sabiedrību.

Trauksmes cēlēja ziņojumu izskatīšanas rezultātā ieteikti uzlabojumi normatīvajos aktos noteikto prasību izpildei, sniegtā pakalpojuma kvalitātes uzlabošanai (piemēram, sociālajā

jomā), ieteikts izvērtēt nepieciešamību uzlabot valsts kapitālsabiedrību pārvaldības procesus vai iekšējās kontroles sistēmu.

Ziņojumi parāda, ka gan valsts iestādēm, gan uzņēmumiem nepieciešams uzlabot vadības lēmumu caurskatāmību, komunikāciju ar darbiniekiem un sadarbību iekšēji un ārēji.

Trauksmes celšanas jomas

2025. gadā līdzīgi kā iepriekšējā gadā visvairāk ziņojumu saņemts par pārkāpumiem publiskajā sektorā – par amatpersonu prettiesisku rīcību, izšķērdīgu rīcību ar publiskajām finansēm un mantu, publiskajiem iepirkumiem un korupciju. Šajās jomās ziņojumu skaits pieaudzis vai palicis iepriekšējā gada līmenī. Tīkmēr attiecībā uz privāto sektoru visvairāk ziņojumu saņemts nodokļu jautājumos, un arī šajā jomā vērojams pieaugums.

2025. gadā ziņojumi skāra krāpšanu, būvniecību un darba drošību. Audzis ziņojumu skaits par tādiem pārkāpumiem, kas skar cilvēktiesības.

Līdzīgi kā iepriekš ir maz trauksmes celšanas gadījumu Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 23. oktobra Direktīvas (ES) 2019/1937 par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem, (turpmāk – Direktīva 2019/1937) norādītajās jomās (izņemot publiskos iepirkumus). Ir maz ziņojumu par pārtikas un produktu drošību, kā arī patērētāju tiesībām, preču un pakalpojumu sniegšanu (piemēram, par negodīgu un nelikumīgu ražošanas, importa vai izplatīšanas praksi, nedrošiem un videi kaitīgiem produktiem). Pēdējos trijos gados kompetentās institūcijas nav saņēmušas trauksmes cēlēju ziņojumus par finanšu un kapitāla tirgus sektoru. Mazinās trauksmes cēlēju aktivitāte konkurences jomā.

Īpaši svarīgi ir celt trauksmi Trauksmes celšanas likuma 3. pantā minētajās **23** jomās, kas ietver arī **10** Direktīvas 2019/1937 2. pantā minētās jomas. Vienlaikus trauksmi iespējams celt arī par jebkuru citu jomu (pārkāpumu). 3. tabulā sniegta informācija par ziņojumu skaitu Trauksmes celšanas likumā un Direktīvā 2019/1937 minētajās jomās, kā arī norādīts, cik reižu trauksme celta par pārkāpumiem citās jomās.

Pārkāpumu jomas trauksmes cēlēju ziņojumos
(2025. gads)

Pārkāpumu jomas, par kurām saņemts trauksmes cēlēja ziņojums	Ziņojumu skaits
Amatpersonu prettiesiska darbība	42
Publiskas personas finanšu līdzekļu vai mantas izšķērdēšana	18
Izvairīšanās no nodokļu nomaksas	18
Pārkāpumi publisko iepirkumu jomā	12
Pārkāpumi sabiedrības veselības jomā	2
Pārkāpumi darba drošībā	5
Korupcija	4
Krāpšana (izņemot krāpšanu un citu nelikumīgu rīcību, kas apdraud Eiropas Savienības finanšu intereses)	5
Pārkāpumi būvniecības drošībā	3
Pārkāpumi konkurences tiesībās un komercdarbības atbalsta noteikumos	1
Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana, terorisma un proliferācijas finansēšana	2
Vides drošības apdraudējums, tostarp rīcība, kas ietekmē klimata pārmaiņas	2
Cilvēktiesību pārkāpumi	5
Krāpšana un cita nelikumīga rīcība, kas apdraud Eiropas Savienības finanšu intereses (Līguma par Eiropas Savienības darbību 325. pants)	2
Pārkāpumi patērētāju tiesību aizsardzības jomā	1
Pārkāpumi privātās dzīves un personas datu aizsardzības jomā, tīkla un informācijas sistēmu drošības jomā	0
Pārkāpumi citās jomās *	46
Kopā	168

* Pārkāpumi jomās, kas nav īpaši izceltas Trauksmes cēlšanas likuma 3. pantā vai Direktīvas 2019/1937 2. pantā.

Plašāka statistika pieejama <https://trauksmescelejs.lv/statistika> un www.mk.gov.lv/lv/gada-parskats-par-trauksmes-celsanu.

Trauksmes cēlēju kontaktpunkta darbība

2025. gads iezīmēja noslēdzošo posmu, kad Trauksmes cēlēju kontaktpunkta lomu pildīja Valsts kanceleja. Kontaktpunkts no 2026. gada 1. marta ir Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs.

Trauksmes cēlēju kontaktpunkts ir centrālais trauksmes cēlēju ziņojumu iesniegšanas un atbalsta mehānisms, pildot arī citas ar trauksmes celšanas sistēmu saistītus pienākumus.

2025. gads kopumā bija aktīvs. Trauksmes cēlēju kontaktpunktā tika saņemti un lietvedības sistēmas trauksmes celšanas reģistrā reģistrēti **77 dokumenti**.

2025. gadā būtiski pieauga pārsūtīto iesniegumu skaits. 2025. gadā kopskaitā **30 iesniegumi, kas noformēti kā trauksmes cēlēja ziņojumi, tika pārsūtīti kompetentajām institūcijām**. 2025. gadā iesniegumi, kas noformēti kā trauksmes cēlēja ziņojumi, tika pārsūtīti tādām kompetentajām institūcijām kā KNAB, Valsts darba inspekcija, Rīgas valstspilsētas pašvaldība, Izglītības un zinātnes ministrija, Aizsardzības ministrija, Labklājības ministrija un citām institūcijām.

Trauksmes cēlēju kontaktpunktā 2025. gadā iesniedzēji cēla trauksmi šādos jautājumos:

- amatpersonas prettiesiska vai neētiska rīcība;
- neefektīva valsts līdzekļu izmantošana;
- pārkāpumi sociālās aprūpes un veselības jomās;
- bērnu un senioru tiesību pārkāpumi;
- pārkāpumi zemkopības un satiksmes jomās;
- pārkāpumi policijas darbā;
- izglītības iestādēs notiekošais;
- būvniecības jautājumi;
- emocionālā vardarbība;
- atalgojuma jautājumi.

2025. gadā **4 personas vērsās** par iespējamām negatīvām sekām trauksmes celšanas dēļ.

2025. gadā **vairākos gadījumos** Trauksmes cēlēju kontaktpunktam bija jāiesaistās, jo iestādes nepildīja pienākumus, piemēram, nesniedza likumā noteiktās atbildes un informāciju par ziņojuma izskatīšanas gaitu. Bija arī gadījumi, kad iedzīvotāji bija neapmierināti ar ziņojuma izskatīšanu kādā kompetentajā institūcijā.

2025. gadā Trauksmes cēlēju kontaktpunkts saņēma **2 anonīmus iesniegumus**. Iesniegumi bija saturiski korekti un tika pārsūtīti pēc piekritības. Līdz šim saņemtie ziņojumi, kuros apzināti neatklāj identitāti, kopumā norāda uz anonīmās ziņošanas potenciālu.

2025. gadā Trauksmes cēlēju kontaktpunkts sagatavoja un nosūtīja atbildes vēstules un skaidrojumus iedzīvotājiem, kā arī vēstules par likuma normu ievērošanu kompetentajām institūcijām.

Trauksmes cēlēju kontaktpunkts administrēja e-pastu trauksme@mk.gov.lv. Tas ir kanāls saziņai trauksmes celšanas jautājumos, tai skaitā ziņojumu iesniegšanai un saziņai ar kompetentajām institūcijām. Galvenokārt šajā e-pastā <mailto:trauksme@mk.gov.lv> tiek saņemta informācija par kontaktpersonu izmaiņām un tās tiek atspoguļotas <https://trauksmescelejs.lv/kur-celt-trauksmi>.¹

2025. gadā salīdzinoši ar iepriekšējo gadu pieaudzis **telefoniski sniegto konsultāciju** apjoms. **Pa tālruni konsultētas 102 personas**, un tas aizņēmis **15 h 10 min.** Kompetento institūciju kontaktpersonas konsultējušās par saņemto ziņojumu virzību un atbilžu sniegšanu, privātpersonas, tostarp uzņēmumi – par ziņojumu izvērtēšanu vai savu interešu aizsardzību, par iekšējo trauksmes celšanas sistēmu. Tāpat 2025. gadā zvani saņemti par vēlmi ziņot, ziņojumu virzību un iespējamām sekām ziņošanas dēļ.

4. tabula

Trauksmes cēlēju kontaktpunkta konsultācijas pa tālruni	
2021. gads	148 personas
2022. gads	123 personas
2023. gads	128 personas
2024. gads	81 persona
2025. gads	102 personas

Pienākumi un termiņi sniegt atgriezenisko saiti trauksmes cēlējam:

1. **Septiņu dienu** laikā nosūta trauksmes cēlējam ziņojuma saņemšanas apstiprinājumu,
2. **Septiņu dienu** laikā izvērtē ziņojuma pirmšķietamo atbilstību likumā noteiktajām trauksmes celšanas pazīmēm un pieņem lēmumu par iesnieguma atzīšanu vai neatzīšanu par trauksmes cēlēja ziņojumu,
3. Par pieņemto lēmumu informē trauksmes cēlēju **triju dienu** laikā no lēmuma pieņemšanas dienas,
4. Ja nav institūcijas kompetencē, **septiņu dienu** laikā pārsūta iesniegumu izskatīšanai pēc piekritis,
5. Par trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšanas gaitu trauksmes cēlēju informē ne vēlāk kā **divu mēnešu** laikā no atzīšanas dienas,
6. **Pabeidzot izskatīšanu**, informē trauksmes cēlēju par konstatētajiem faktiem un pieņemto lēmumu vai veiktajām darbībām.

¹ No 2026. gada 1. marta šos uzdevumus un saziņu trauksmes celšanas jautājumos veic KNAB, skatīt: <https://www.trauksmescelejs.lv/kontakti>

Trauksmes celšanas tīmekļvietnes attīstība

Tīmekļvietne trauksmescelejs.lv sniedz informāciju par trauksmes celšanu ikvienam iedzīvotājam. Tīmekļvietni uztur un tās saturu veido un atjauno Valsts kanceleja². Tīmekļvietne ir centrālais kanāls, lai elektroniski iesniegtu trauksmes cēlēja ziņojumu ikvienai kompetentajai institūcijai. Pirms iesniegšanas jāveic autentifikācija, ko var izdarīt ar tādiem rīkiem kā eID karte, Smart ID un banku identifikācijas līdzekļi (nav nepieciešams elektroniskais paraksts).

Tīmekļvietnē trauksmescelejs.lv iesniegto trauksmes cēlēju ziņojumu skaits ik gadus pieaug.

Ar 2026. gada 1. martu trauksmescelejs.lv pārņem KNAB.

Iekšējo trauksmes celšanas sistēmu darbība

Trauksmes celšanas likumā noteikts pienākums veidot iekšējās trauksmes celšanas sistēmas gan publiskajā, gan privātajā sektorā. Iekšējā trauksmes celšanas sistēma ir iespēja organizācijai laikus gūt informāciju par iespējamo pārkāpumu un novērst to, veicinot darbinieku uzticēšanos un iesaisti darba vides uzlabošanā. Svarīga ir ne tikai formāla iekšējās trauksmes celšanas sistēmas izveide, bet arī darbinieku informēšana un iedrošināšana to izmantot. Saņemot trauksmes cēlēja ziņojumu iekšējā trauksmes celšanas sistēmā, ir svarīgi to izskatīt pēc būtības un sniegt atgriezenisko saiti atbilstoši Trauksmes celšanas likuma 7. pantam.

² Līdz 2026. gada 1. martam.

Izpratnes veicināšana un mācības

Starptautiskā konference "Drosme ziņot: trauksmes celšana kā mehānisms sabiedrības interešu aizsardzībai"

2025. gada 7. novembris

Organizatori: Biedrība "Sabiedrība par atklātību – Delna" sadarbībā ar Valsts kanceleju un KNAB

Konferenci atklāja Delnas direktore Agnija Birule, Valsts kancelejas direktors Raivis Kronbergs un KNAB priekšnieks Jēkabs Straume. Konferencē tika runāts par trauksmes celšanu kara laikā (Ukrainas pieredze). Ar pieredzi dalījās arī Nīderlandes, Slovākijas, Lietuvas un Lielbritānijas eksperti. Uzstājās Eiropas Komisijas pārstāve. Konferencē tika pārrunāti arī tādi jautājumi, kā veicināt trauksmes celšanu un uzlabot attieksmi pret to sabiedrībā, par anonīmas ziņošanas nozīmi, kā arī par trauksmes celšanu aizsardzības nozarē.

Konference "Redzi. Dzirdi. Runā: trauksmes celšanas mehānisms šodien un rīt"

2025. gada 9. decembris

Organizatori: KNAB, Valsts kanceleja un Valsts administrācijas skola

The poster has a bright yellow background. On the right side, there is a vertical traffic light with three lenses. The top lens is red, the middle is yellow, and the bottom is green. The text is in Latvian. At the top left, it says 'Trauksmes celšanas kontaktpunkta funkciju pārņemšanai veltītais pasākums'. Below that, in large, bold, pink letters, is the title '“REDZI. DZIRDI. RUNĀ: TRAUKSMES ĆELŠANAS MEHĀNISMS ŠODIEN UN RĪT”'. At the bottom left, there are five logos: the European Union flag, the year 2027, the Valsts administrācijas skola logo, the KNAB logo, and the Valsts kanceleja logo. At the bottom right, in a pink box, is the date '2025. gada 9. decembris'.

Trauksmes celšanas kontaktpunkta
funkciju pārņemšanai veltītais pasākums

**“REDZI. DZIRDI. RUNĀ:
TRAUKSMES ĆELŠANAS
MEHĀNISMS ŠODIEN UN RĪT”**

2025. gada 9. decembris

2025. gada 9. decembrī **Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojā** notika starptautiskajai pretkorupcijas dienai veltīts pasākums "Redzi. Dzirdi. Runā: trauksmes celšana šodien un rīt".

Pasākumu atklāja Ministru prezidenta parlamentārā sekretāre Karina Ploka, Valsts kancelejas direktors Raivis Kronbergs, KNAB priekšnieks Jēkabs Straume un Valsts administrācijas skolas direktore Agita Kalviņa.

KNAB priekšnieks Jēkabs Straume uzrunā
2025. gada 9. decembra pasākuma dalībniekus.

Foto: Zane Bitere, LETA

Pasākumā izskatītie jautājumi:

- Paveiktais un izaicinājumi trauksmes celšanas jomā piecu gadu laikā kopš Trauksmes celšanas likuma stāšanās spēkā.
- Trauksmes cēlēju kontaktpunkta funkciju pārcelšana no Valsts kancelejas uz KNAB.
- Tiesībsardzes Karinas Palkovas iedvesmas lekcija "Pilsoņa līdzatbildība par valsti. Vārda brīvība. Demokrātiska un tiesiska valsts kā kopēja atbildība".
- Meistarklase atbildīgajām personām un kontaktpersonām trauksmes celšanas jautājumos.

9. decembra pasākums pulcēja ap 70 dažādu valsts un pašvaldību institūciju ekspertus, kuri ikdienā atbild par trauksmes celšanas jautājumiem.

E-kurss "Trauksmes celšana"

Uz Valsts kancelejas mācību koncepta pamata Valsts administrācijas skolā izstrādāja e-mācību kursu "Trauksmes celšana", kurā ir 4 mācību moduļi dažādiem zināšanu līmeņiem un mērķauditorijām.

Mācību modulis	Mērķauditorija
1. modulis: Trauksmes celšanas pamati (ievadkurss)	Atbildīgās personas, kontaktpersonas Citi valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēs nodarbinātie
2. modulis: Trauksmes cēlēju ziņojumu apstrāde (padziļinātais kurss, praktiskais kurss)	Atbildīgās personas, kontaktpersonas Citi valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēs nodarbinātie
3. modulis: Trauksmes celšanas likuma piemērošanas iekšējā kārtība	Kompetentās institūcijas Citi interesenti
4. modulis: Trauksmes cēlēja ziņojuma iesniegšana un aizsardzības garantijas	Ikviena persona, kas vēlas sagatavot trauksmes cēlēja ziņojumu

E-kurss ir pieejams Valsts administrācijas skolā no 2025. gada. 2026. gadā būs pieejams precizētais e-kurss (atbilstoši 12.02.2026. grozījumiem Trauksmes celšanas likumā).

Vairāk informācijas par šī e-kursa apguves iespējām pieejams Valsts administrācijas skolā www.vas.gov.lv.

Trauksmes cēlēju aizsardzība

Trauksmes cēlēju aizsardzība aptver gan trauksmes cēlēja identitātes aizsardzību, gan arī trauksmes cēlēja, tā radnieku vai saistīto personu aizsardzību no nelabvēlīgām sekām (represijām) trauksmes celšanas dēļ.

2025. gadā saņemta informācija no trauksmes cēlējiem par iespējamām nelabvēlīgām sekām tiem. Līdz šim nav saņemta informācija par gadījumiem, kad sekas būtu radušās kādam trauksmes cēlēja radniekam vai saistītajai personai.

Konsultācijas par tiesību aizsardzību

Saskaņā ar Trauksmes celšanas likumu konsultācijas par savu tiesību aizsardzību ir viena no trauksmes cēlēja aizsardzības garantijām. Pienākumu sniegt konsultācijas par tiesību aizsardzību trauksmes cēlējiem likums nosaka divām iestādēm:

- Valsts darba inspekcijai;
- Trauksmes cēlēju kontaktpunktam.

2025. gadā Valsts darba inspekcijā sniegtas **piecas konsultācijas** par trauksmes cēlēja aizsardzību pret trauksmes celšanas dēļ radītajām nelabvēlīgajām sekām, bet Valsts kancelejas Trauksmes cēlēju kontaktpunkts bija saziņā ar **četrām personām** par trauksmes cēlēja aizsardzību, rodoties nelabvēlīgām sekām trauksmes celšanas dēļ.

Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība trauksmes cēlējiem

Šajā sadaļā sniegto informāciju sagatavoja Tiesu administrācija.

2025. gadā Tiesu administrācijā no pieciem trauksmes cēlējiem saņemti astoņi (pieci sākotnējie, trīs turpmākie) **iesniegumi** par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības (turpmāk – juridiskā palīdzība) pieprasījumu.

Trīs gadījumos piešķirta juridiskā palīdzība.

- Pirmajā gadījumā piešķirta gan sākotnējā, gan turpmākā juridiskā palīdzība civillietā par darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu un atjaunošanu darbā. Līdz informācijas sagatavošanas brīdim³ minētā civillietā atrodas Augstākajā tiesā. Šajā lietā

³ Tiesu administrācijas 23.04.2026 vēstule.

piešķirtas un izmantotas juridiskās konsultācijas, procesuālo dokumentu sastādīšana un pārstāvība tiesā.

- Otrajā gadījumā trauksmes cēlējs lūdza piešķirt turpmāko juridisko palīdzību jau esošajā juridiskās palīdzības lietā, kurā juridiskā palīdzība bija piešķirta civillietā par neizmaksātās darba algas un morālās kompensācijas piedziņu. Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas spriedumu trauksmes cēlēja prasība noraidīta, kasācijas instances tiesa atteica ierosināt kasācijas tiesvedību, līdz ar to civillietā ir izskatīta un galīgais tiesas nolēmums ir stājies spēkā. Šajā lietā juridiskās palīdzības pieprasītājam bija piešķirtas juridiskās konsultācijas, procesuālo dokumentu sastādīšana un pārstāvība tiesā.
- Trešajā gadījumā trauksmes cēlējam piešķirta juridiskā palīdzība – juridiskās konsultācijas un procesuālā dokumenta sastādīšana strīdā par darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu un atjaunošanu darbā. Minētajā lietā izmantotas juridiskās konsultācijas divu stundu apjomā, kuru laikā juridiskās palīdzības sniedzējs konstatēja, ka nav pamata vērsties tiesā par darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu un atjaunošanu darbā, jo darba līgums bija terminēts un darba tiesisko attiecību izbeigšanas pamatā bija darba līguma termiņa beigas. Savukārt juridiskās palīdzības sniedzējs konstatēja, ka ir pamats vērsties tiesā par atšķirīgās attieksmes aizlieguma principa pārkāpumu amata konkursā, jo persona ir trauksmes cēlējs. Juridiskās palīdzības sniedzējs bija pieprasījis personai papildu informāciju, lai sagatavotu prasības pieteikumu tiesai, tomēr persona nav atkārtoti vērsusies pie juridiskās palīdzības sniedzēja ar iegūto informāciju prasības pieteikuma sagatavošanai. Tāpat arī persona nesniedza atbildi administrācijai par turpmāk nepieciešamu juridisko palīdzību, līdz ar to tika pārtraukta juridiskās palīdzības sniegšanas nodrošināšana.

Trīs gadījumos atteikts piešķirt valsts nodrošināto juridisko palīdzību.

- Divos gadījumos trauksmes cēlējs lūdza piešķirt juridisko palīdzību civillietā, kas saistīta ar goda un cieņas aizskaršanu un morālā kaitējuma piedziņu. Saskaņā ar Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma 6. panta 10. un 11. punktu juridisko palīdzību atsaka, ja tā attiecas uz prasību par goda un cieņas aizskaršanu, kā arī ja tā ir saistīta ar morālā kaitējuma atlīdzināšanu, izņemot gadījumu, kad juridiskās palīdzības sniegšana ir saistīta ar noziedzīga nodarījuma rezultātā cietušajam nodarīto morālā kaitējuma atlīdzināšanu. Administrācija norādītajos gadījumos, izvērtējot lietas apstākļus, secināja, ka trauksmes cēlējs lūdz piešķirt juridisko palīdzību strīdos par goda un cieņas aizskaršanu un nodarīto morālo kaitējumu, kuri nav saistīti ar noziedzīga nodarījuma rezultātā cietušajam (personai) nodarīto morālo kaitējumu, līdz ar to nebija pamata piešķirt juridisko palīdzību.
- Vienā gadījumā trauksmes cēlējs lūdza nodrošināt juridisko palīdzību administratīvā pārkāpuma lietā. Saskaņā ar Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumu administrācija piešķir juridisko palīdzību civiltiesiska rakstura strīdos, civillietās, Satversmes tiesas procesā un administratīvajās lietās pārsūdzības procedūrās patvēruma piešķiršanas un izraidīšanas jomā, bāriņtiesas lēmuma par bērna tiesību un tiesisko interešu aizsardzību pārsūdzēšanas ietvaros un administratīvajās lietās tiesā, kurās tiesa (tiesnesis) ir piešķīrusi juridisko palīdzību, ievērojot lietas sarežģītību un fiziskās personas mantisko stāvokli. Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma

6. panta 2. punktā noteikts, ka juridisko palīdzību atsaka, ja šis likums neparedz attiecīgu juridiskās palīdzības nodrošināšanas gadījumu. Ņemot vērā, ka Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā nav paredzēts, ka administrācija piešķir juridisko palīdzību administratīvo pārkāpumu lietās, atteikts piešķirt juridisko palīdzību.

- Trauksmes cēlētājs apstrīdējis administrācijas lēmumu Tieslietu ministrijā, kas administrācijas lēmumu atstājusi negrozītu. Par Tieslietu ministrijas lēmumu pieteicējs iesniedzis pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru viņam tiktu piešķirta valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība kā trauksmes cēlētājam, izdošanu. Līdz informācijas sagatavošanas brīdim⁴ lietas izskatīšana tiesā vēl nav nozīmēta.

7. attēls

Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība trauksmes cēlētājiem (2019.–2025. gads)

	2020. gads	2021. gads	2022. gads	2023. gads	2024. gads	2025. gads	KOPĀ
Saņemti pieprasījumi	4	12	3	5	2	5	31
Piešķirta juridiskā palīdzība	3	9	2	3	1	3	21
Atteikta juridiskā palīdzība	1	3	1	2	1	2	10

Avots: Tiesu administrācija

2025. gada tiesvedības, kurās pieminēts Trauksmes celšanas likums

Izskatot Tiesu administrācijas informāciju par tiesu nolēmumiem, kuros ir atsauce uz Trauksmes celšanas likumu, secināms, ka 2025. gadā palielinājies to tiesvedību skaits, kurās pieminēts Trauksmes celšanas likums. 2025. gadā tika pieņemti 19 nolēmumi 17 lietās (2024. gadā bija 8 nolēmumi 5 lietās, bet 2023. gadā bija 26 nolēmumi 17 lietās 15 tiesvedības procesos).

Izvērtējot viena pieteicēja piecus nolēmumus, secināms, ka tie nav saistīti ar trauksmes celšanu, arī tiesa vairākos spriedumos norādīja, ka "pieteicējs nav pievienojis pierādījumus, kas apliecinātu, ka viņa iesniegtie iesniegumi dažādām valsts institūcijām tikuši atzīti par trauksmes cēlēja ziņojumiem, kas ir priekšnoteikums, lai personai rastos tiesības uz trauksmes cēlēja aizsardzības garantijām". Tādējādi secināms, ka minētajās lietās Trauksmes celšanas likums un trauksmes cēlēja statuss pieminēts nepamatoti.

Arī vienā civillietā par darba devēja rīkojuma par atstādināšanu no darba un darba līguma uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošiem, atjaunošanu darbā un vidējās izpēlņas par darba

⁴ Tiesu administrācijas 23.04.2026 vēstule.

piespiedu kavējuma laiku piedziņu, secināms, ka **Trauksmes celšanas likums pieminēts nepamatoti**, jo informācija par pārkāpumu netika gūta saistībā ar darba pienākumu veikšanu. Divās civillietās par uzteikumiem pieteicēji norādīja, ka uzteikums ir kā nelabvēlīgās sekas, jo iepriekš ir celta trauksme, tomēr tiesa nesaskatīja cēloņsakarību starp trauksmes celšanu un uzteikuma izsniegšanu, kā rezultātā pieteikumi noraidīti. Savukārt citā civillietā konstatēts, ka disciplinārsods piemērots pamatoti un nav saistīts ar iepriekš iesniegto trauksmes cēlēja ziņojumu, turklāt nolēmumā tika norādīts, ka Valsts darba inspekcija arī atzina, ka "nav iegūti pierādījumi prasītājas apgalvojumam par sistemātisku nepamatotu spiedienu uz darbiniekiem, tādēļ nav konstatējams Trauksmes celšanas likuma 13. panta pārkāpums; prasītāja un cits darbinieks disciplināri sodīti par darba līguma, amata apraksta un iekšējo normatīvo aktu pārkāpumiem, un nelabvēlīgas sekas trauksmes cēlējam netika konstatētas."

Citās divās civillietās tika daļēji apmierinātas prasības par goda un cieņas aizskārumu (tika nolemts piedzīt mazākas summas). Pieteikumi tika iesniegti pret atbildētāju, kurš kriminālprocesa ietvaros tika atzīts par vainīgu Krimināllikuma 298. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma (apzināti nepatiesa ziņojuma iesniegšana) izdarīšanā, tas ir, tika iesniegts apzināti nepatiess anonīmais iesniegums (trauksmes cēlēja ziņojums).

Savukārt vienā administratīvajā lietā tika lūgts izsniegt informāciju par iesnieguma iesniedzēju un iegūt pret pieteicēju vērstā iesnieguma saturu, lai vērstos ar iesniegumu Valsts policijā par krāpšanu un nepatiesu ziņu sniegšanu, pamatojoties uz Krimināllikuma 298. pantu "Apzināti nepatiess ziņojums", saņemtu kaitējuma atlīdzību, gūtu pārliecību, ka kriminālprocess ir izbeigts saistībā ar pierādītu faktu, ka par pieteicēju sniegtās ziņas bijušas nepatiesas, kā arī gūtu pārliecību, ka ticis nepatiesi apmelots. Šajā lietā Administratīvā rajona tiesa atzina, ka "dienesta lēmums daļā, kas attiecas uz atteikumu atklāt iesnieguma iesniedzēja identitāti un iesnieguma iesniedzēja sniegto faktu aprakstu un pievienotos dokumentus resoriskās pārbaudes lietā, nav tiesisks un pamatots. Kā jau minēts, dienests, lai arī atsaucies uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā norādītajiem kritērijiem, kas jāvērtē, vai personas rīcība, ceļot trauksmi par kādu pārkāpumu, ir aizsargājama, nav sniedzis ne šo kritēriju argumentētu izvērtējumu, ne arī argumentētu izvērtējumu tam, kāpēc iesnieguma iesniedzēja intereses konkrētajā gadījumā ir vairāk aizsargājamās iepretim pieteicēja interesēm. Dienests atteikumu izsniegt pieprasīto informāciju ir balstījis vienīgi uz tiesību aktos ietvertu iesnieguma iesniedzēja fizisko personu datu aizsardzību." Tāpat tiesa atzina, ka "konkrētajā gadījumā noteicošais apstāklis ir tas, ka sūdzības iesniedzējs /Persona B/ nav rīkojies labā ticībā, viņa sniegtā informācija nav apstiprinājusies un starp pieteicēju un /Persona B/ pastāvēja civiltiesisks strīds." Ievērojot minēto, tiesa nosprieda atzīt par prettiesisku iestādes lēmumu daļā, kas attiecas uz atteikumu iepazīties ar resoriskās pārbaudes materiāliem daļā par iesnieguma iesniedzēja identitāti, iesnieguma iesniedzēja sniegto faktu aprakstu un pievienotajiem dokumentiem. Spriedums stāties spēkā.

Administratīvā atbildība trauksmes celšanas jomā

Trauksmes celšanas likumā noteikta administratīvā atbildība trauksmes celšanas jomā:

- **17. pants:** Par nelabvēlīgu seku radīšanu trauksmes cēlējam, viņa radniekam vai saistītajai personai (piemēro pamatā Valsts darba inspekcija un atsevišķos gadījumos – Valsts policija);
 - **18. pants:** Par apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu, izmantojot trauksmes celšanas mehānismu vai sniedzot informāciju publiski (piemēro Valsts policija);
 - **19. pants:** Par trauksmes celšanas traucēšanu vai mēģinājumu to traucēt (piemēro Valsts policija).
-

Valsts darba inspekcijā 2025. gadā nav uzsākts neviens administratīvā pārkāpuma process par iespējamu nelabvēlīgu seku radīšanu trauksmes cēlējam, viņa radniekam vai saistītajai personai.

Valsts policijā 2025. gadā nav uzsākts **neviens** administratīvā pārkāpuma process par Trauksmes celšanas likuma 17., 18. un 19. panta pārkāpumiem, kā arī nav piemērots administratīvais sods.

Turpinās tendence, proti, arī **2025. gada statistika apstiprina to, ka administratīvā atbildība trauksmes celšanas jomā praktiski netiek izmantota**. Tai pašā laikā ir zināmi pārkāpumu gadījumi (piemēram, sadaļa "2025. gada tiesvedības, kurās pieminēts Trauksmes celšanas likums"). Potenciāli par nelabvēlīgu seku radīšanu vai apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu atbildība varētu tikt vērtēta. Nākotnē nepieciešams pētīt iespējas efektīvāk izmantot administratīvo atbildību trauksmes celšanas jomā.

Trauksmes celšanas sistēmas Latvijā izvērtējumi

2024. gadā Valsts kancelejas vadībā izstrādātais informatīvais ziņojums "**Trauksmes celšanas likuma īstenošanas ex-post izvērtējums**" tika iesniegts izskatīšanai Ministru kabinetā. Informatīvais ziņojums tika izskatīts un apstiprināts Ministru kabineta 2025. gada 21. janvāra sēdē.

Ietekmes pēcpārbaudes jeb "ex-post" izvērtējums aptver laikposmu no 2019. gada līdz 2024. gadam. Izvērtējumu gatavoja Valsts kanceleja (Trauksmes cēlēju kontaktpunkts). Izvērtējumā ietvertās tēmas:

- Trauksmes celšanas likuma mērķi;
- Kompetento institūciju loma un aktīvākās kompetentās institūcijas;
- Trauksmes cēlēju kontaktpunkta kā koordinējošās iestādes darbs;
- Iespējas atbildīgās institūcijas stiprināšanai;
- Trauksmes cēlēja ziņojumu iesniegšana un izskatīšana;
- Pienācīga trauksmes cēlēju aizsardzība, tostarp identitātes aizsardzība, administratīvās atbildības piemērošana, valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība;

- iespējas aizsardzības garantiju pilnveidei, tostarp finansiālas atlīdzības piešķiršana trauksmes cēlējam;
- Apmācības un izpratnes veicināšana;
- Trauksmes celšanas likuma izpildei nepieciešamais finansējums un cilvēkresursi.

2025. gadā tika izstrādāts **neatkarīgs Trauksmes celšanas likuma izvērtējums**, ko veica biedrība "Sabiedrība par atklātību – Delna". Izvērtējums notika projekta "Latvijas Trauksmes celšanas likuma izvērtējums" ietvaros, kam piesaistīts Eiropas Komisijas programmas "Pilsoni, vienlīdzība, tiesības un vērtības" finansējums.

Biedrības "Sabiedrība par atklātību – Delna" ziņojumā analizēts likuma tvērums, ziņošanas kanāli un procedūras, aizsardzības garantijas, kā arī caurskatāmības un atskaitītšanās mehānismi. Ziņojuma noslēgumā sniegtas rekomendācijas iespējamiem likuma grozījumiem un efektīvākai likuma piemērošanai. Šajā izvērtējumā ietvertas rekomendācijas izvērtēt iespējas trauksmes cēlēju kontaktpunkta funkcijas nodot neatkarīgai institūcijai, kas nav padota nedz Ministru kabinetam, nedz kādai citai institūcijai, paplašināt personu tvērumu, kas var būt trauksmes cēlji, paredzēt iespēju anonīmi iesniegt trauksmes cēlēja ziņojumus un aizsargāt personas, kuras tiek uzskatītas par trauksmes cēljiem, paplašināt kontaktpunkta funkcijas un citas rekomendācijas.

Biedrības "Sabiedrība par atklātību – Delna" izstrādātais ziņojums [Trauksmes celšanas sistēmas Latvijā izvērtējums](#)

Valsts kancelejas informatīvais ziņojums [Trauksmes celšanas likuma īstenošanas ex-post izvērtējums](#)

Informatīvais ziņojums "TRAUKSMES CELŠANAS LIKUMA ĪSTENOŠANAS EX-POST IZVĒRTĒJUMS"

Informatīvais ziņojums pieņemts
Ministru kabineta 21.01.2025. sēdē
MK 21.01.2025. sēdes protokols Nr. 3 34. §

Rīga
2024

TRAUKSMES CELŠANAS SISTĒMAS LATVIJĀ IZVĒRTĒJUMS

2025

Sadarbība Eiropas Savienības ietvaros

2025. gadā Eiropas Komisija turpināja informācijas analīzi par [Direktīvas 2019/1937](#) pārņemšanu un norit darbs pie Eiropas Komisijas ziņojuma par šīs trauksmes celšanas direktīvas pārņemšanu, kas vēl patreiz nav pabeigts.

2025. gadā Eiropas Komisija uzsāka divpusējas sarunas ar dalībvalstīm jautājumā par Direktīvas 2019/1937 pārņemšanu (transponēšanu). Notika vairākas divpusējas sarunas ar Latviju, kā arī Latvija sniedza atbildes uz rakstiskiem jautājumiem. Sarunu iznākums tika ņemts vērā, izstrādājot Trauksmes celšanas likuma grozījumus.⁵

Tāpat Valsts kanceleja (Trauksmes cēlēju kontaktpunkts) gan par 2024. gadu, gan par 2025. gadu Eiropas Komisijai iesniedza statistikas datus par trauksmes celšanu Latvijā.

Dalība NEIWA tīklā

2025. gada 12.–13. jūnijā notika Eiropas integritātes un trauksmes celšanas atbildīgo iestāžu tīkla (*Network of European Integrity and Whistleblowing Authorities* – NEIWA) 10. ģenerālā asambleja. Pasākums notika Briselē un to rīkoja Beļģijas Federālā ombuda birojs.⁶

NEIWA ietvaros izstrādātie materiāli:

[NEIWA Trauksmes celšanas mācību organizēšanas vadlīnijas](#)

[NEIWA analīze: trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšana](#)

⁵ 2026. gada 12. februāra likums "Grozījumi Trauksmes celšanas likumā".

⁶ <https://www.federaalombudsman.be/en>

Trauksmes celšanas likuma grozījumu izstrāde

2025. gadā tika izstrādāti grozījumi ar mērķi precizēt Trauksmes celšanas likumu, ņemot vērā:

- 1) informatīvajā ziņojumā "Trauksmes celšanas likuma īstenošanas *ex-post* izvērtējums" norādīto;
- 2) biedrības "Sabiedrība par atklātību – Delna" veiktajā izvērtējumā "Trauksmes celšanas sistēmas Latvijā izvērtējums" norādīto;
- 3) Eiropas Komisijas pārstāvju norādīto par atsevišķa Direktīvas 2019/1937 regulējuma nepilnīgu vai nepareizu transponēšanu.

Galvenokārt šie Trauksmes celšanas likuma grozījumi paredz to, ka Trauksmes cēlēju kontaktpunkts tiks pārcelts uz Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju, ka Trauksmes cēlēju kontaktpunktam jāuzrauga trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšanas efektivitāte un jābūt informētam par ziņojumu izskatīšanas gaitu un rezultātu, jānodrošina mācības trauksmes celšanas jomā, kā arī jāizskata trauksmes cēlēju ziņojumi, attiecībā uz kuriem nav saskatāma kompetentā institūcija.⁷

⁷ Grozījumi tika pieņemti 2026. gadā. Skatīt: <https://likumi.lv/ta/id/366671-grozijumi-trauksmes-celsanas-likuma>

Secinājumi

- Pēdējos četros gados trauksmes cēlēju aktivitāte ir augusi, ik gadus palielinoties iesniegumu un atzīto trauksmes cēlēju ziņojumu skaitam. 2025. gadā kompetentajās institūcijās saņemts 471 iesniegums un atzīti 143 trauksmes cēlēju ziņojumi.
- Stabilizējies vadošo kompetento institūciju loks. Visvairāk ziņojumus iedzīvotāji iesniedz KNAB, Valsts ieņēmumu dienesta, Valsts darba inspekcijas, VARAM un Valsts policijas kompetences jautājumos.
- Sagatavoti divi Trauksmes celšanas likuma īstenošanas izvērtējumi – Ministru kabinetā apstiprināts "ex-post" izvērtējums, kuru sagatavoja Valsts kanceleja, analizējot likuma ieviešanu no valsts pārvaldes perspektīvas, bet biedrība "Sabiedrība par atklātību – Delna" veica neatkarīgu trauksmes celšanas sistēmas Latvijā izvērtējumu, sniedzot ieteikumus likuma un tā īstenošanas pilnveidei no nevalstiskā sektora skatu punkta.
- Trauksmes cēlēju kontaktpunkta lomu no 2019. gada pildīja Valsts kanceleja. Izvērtējot institucionālo risinājumu, lemts pārcelt kontaktpunktu uz Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju no 2026. gada 1. marta.
- Pieaug vienotajā trauksmes celšanas tīmekļvietnē www.trauksmescelejs.lv elektroniski iesniegto trauksmes cēlēju ziņojumu skaits, parādot gan šī risinājuma ērtumu, gan iedzīvotāju paradumu maiņu.
- Tiesu administrācijas informācija liecina, ka 2025. gadā palielinājies tiesvedību skaits, kurās pieminēts Trauksmes celšanas likums. Tiesu nolēmumu izpēte ik gadus ļauj gūt lietderīgas atziņas par tendencēm likuma piemērošanā un izcelt galvenās atziņas.
- Ziņojumu izskatīšanas rezultāti ir dažādi, parādot arī pašu trauksmes cēlēju un to sniegtās informācijas dažādo izcelsmi un plašu pārkāpumu spektru, par kuru tiek ziņots. Trauksmes celšanas mehānismi ir dažādi un pieejami ikvienam strādājošam Latvijas iedzīvotājam.
- 2025. gadā audzis to gadījumu skaits, kad sniegti ieteikumi un veikti uzlabojumi trauksmes cēlēja norādītajā jautājumā, parādot trauksmes cēlēju preventīvo ieguldījumu un pozitīvo lomu darba vides attīstībā un pilnveidē.
- 2025. gadā visvairāk trauksmes cēlēju ziņojumu saņemts par pārkāpumiem publiskajā sektorā, tostarp par amatpersonu rīcību, par rīcību ar publiskajiem līdzekļiem, par publiskajiem iepirkumiem, būvniecību, sociālo aprūpi, izglītības iestādi, valsts dienestiem un citiem jautājumiem.
- Netiek izmantota iespēja piemērot administratīvo atbildību par pārkāpumiem trauksmes celšanas jomā, piemēram, par nelabvēlīgu seku radīšanu trauksmes cēlējam vai apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu, personas drīzāk izvēlas tiesvedību savu interešu aizstāvībai.
- Nākotnē būtiski turpināt izpratnes veicināšanas un izglītojošo darbu par trauksmes celšanu, tostarp svarīgi veikt žurnālistu, tiesnešu un darba devēju izglītošanu.
- Trauksmes cēlēju kontaktpunkta lomu uzņemoties Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam, svarīgi turpināt iesākto darbu, vienlaikus pilnveidojot procesu, tostarp attiecībā uz datu apkopošanu, kā arī pieeju trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšanai un stiprināt trauksmes cēlēju aizsardzību praksē.